

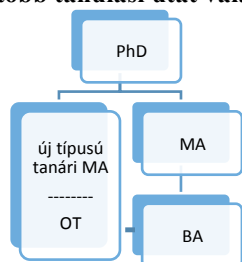
MISKOLCI EGYETEM
BÖLCÉSZEZETTUDOMÁNYI KAR
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM SZAK

A Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kara (ME BTK) magyar szakos képzéseinek megtervezésekor alapvetően két tényezőt vettünk figyelembe: a klasszikus magyar szakos képzés jellegének megtartását, illetve az újabban jelentkező regionális és országos foglalkoztatási igényeket. A bölcsészek elhelyezkedési lehetőségeiről, esélyeiről egy újabban készült felmérésből kitűnik, hogy a bölcsész végzettségűek számos területen, rugalmasan elhelyezkedhetnek: a hagyományos pedagógusi és kutatói munkakörökön, valamint a képzettséghez közvetlenül kapcsolódó munkahelyeken túl elsősorban a közigazgatásban, az uniós intézményrendszerekben és a versenyszféra nyelvtudást és kommunikációs, illetve elemzési készséget igénylő részeiben, a médiában, az állami, önkormányzati és civil kulturális intézményekben, a projektmenedzsmentben.

Az ME BTK a bolognai felsőoktatási rendszer mindhárom (BA = alap, MA = mester, PhD = doktori) szintjén és osztatlan (OT = osztatlan tanári) formában is biztosítja a magyar szakos hallgatók képzését.

Az alapszakos képzésünkre (BA) és osztatlan tanári (OT) képzésünkre is emelt szintű érettségi a jelentkezési feltétel.

A hallgató több tanulási utat választhat a képzési rendszerben

Az osztatlan tanárképzés (OT) szakpáros, azaz magyar szak angol nyelv és kultúra, erkölcsstan és etika, földrajz, média-, mozgókép- és kommunikáció, német nyelv és kultúra, történelem és állampolgári ismeretek párral választható. A képzés 360 kreditese a középiskolai tanári formában és 300 kreditese általános iskolai tanári formában. Mindkét képzési formát követően jelentkezhetnek a hallgatók a doktori képzésre (PhD).

A bolognai rendszerű képzésre elsősorban azok jelentkezését várjuk, akik nem tanári pályára kívánnak lépni. A magyar alapképzésben (BA) a gyakorlatorientált specializációknak (*Anyanyelvi asszisztens, Kiadványszerkesztő*) köszönhetően olyan diplomát szerezhet a hallgató, amely önmagában is megállja a helyét a munkaerőpiacon. A BA diploma megszerzését követően 2 lehetősége is van a továbbtanulásra a hallgatónak:

a) ha időközben úgy dönt, hogy tanár kíván lenni, akkor becsatlakozhat az osztatlan tanárképzésbe (OT), az alapszakon elvégzett tanulmányait 100 vagy 150 kreditben beszámítják,

b) ha nem tanári irányultságú, továbbléphet a Magyar nyelv és irodalom mesterszakra (MA).

A mesterszakon elvégzett speciális ismeretek (szakirányok) alapján kutatóvá, kommunikációs szakemberré stb. válhat a diák. S ha az irodalom- vagy a fordítástudomány érdeklő, a diplomaszerezést követően jelentkezhet doktori iskolába, Irodalomtudományi Doktori Iskolánkba (PhD) a jelölt.

A bolognai rendszer arra is jó, hogy a tanulmányait kisebb-nagyobb szünetekkel tervezze meg a hallgató, anyagi helyzetének vagy családi állapotának függvényében haladjon előre a kívánt szintig.

Ez a több felől átjárható rendszer továbbtanulási lehetőséget kínál a már (tanítói, főiskolai tanári, nem magyar szakos tanári, diszciplináris magyar mester) diplomával rendelkező jelentkezőknek is. Csak ők jelentkezhetnek az új típusú tanári MA képzésre (hivatalos nevén: rövid ciklusú magyartanári képzés), amelyet meglévő diplomájuk alapján 2, 4 vagy 5 féléves (60, 120, 150 kreditese) képzési formában végezhetnek el. A szinte egyéni tanulási útvonalak miatt „ösvényes” képzésnek is nevezzük ezt a tanári MA-t.

A diplomával már rendelkezők számára emellett *Kiadói szerkesztő, Kreatív írás* felsőfokú szakirányú továbbképzést is biztosítunk, amelyek aktuális kínálatáról honlapunkon tájékozódhat.

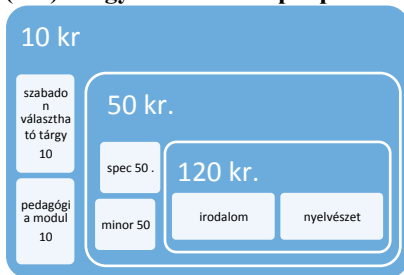
Az irodalomtudományi szakterületen folyó képzés célja, hogy a hallgatókat megbízható ismeretekkel lássa el a magyar és a világirodalom fejlődésének folyamatairól. Megismerteti a hallgatókat az irodalom történetileg változó társadalmi feltételeivel, intézményrendszerével, az irodalmi műalkotások létmódjának állandó és változó elemeivel. Felvértezi őket azokkal az alapvető filológiai, retorikai, verstani, poétikai, hermeneutikai ismeretekkel, amelyek elengedhetetlenül szükségesek az irodalmi jelenségek értelmezéséhez. Megtanítja őket nemzeti irodalmunk és a világirodalom együttes szemléletére.

A nyelvtudományi szakterületen folyó képzés célja a magyar nyelv természetének, történeti fejlődéséből levezethető sajátosságainak megismertetése. A hallgatók szilárd nyelvelméleti alapozásra támaszkodva megismerik a nyelvészeti kutatás módszereit, a magyar nyelv grammatikáját, a nyelvi szerveződés

törvényszerűségeit, a nyelvhasználat történetileg és szociológiailag változó formáit, a nyelvi jelenségek különböző megközelítéseit. Mindezek mellett képessé válnak arra is, hogy árnyaltan tudják kifejezni magukat, hogy szóban és írásban is egyaránt választékosan tudjanak megnyilatkozni. Olyan ismeretekkel és készségekkel ruházzuk fel a hallgatókat, amelyek megalapozzák arra való alkalmasságukat is, hogy a különböző iskolatípusokban tanári tevékenységet folytassanak. A magyar szakos képzést az ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézete fogja össze. Az intézetben a következő tanszékek működnek, amelyek egyben szakterületük tudományos műhelyei is:

- Magyar Irodalomtudományi Tanszék
- Magyar Nyelvtudományi Tanszék

(BA) Magyar szakos alapképzés

Az alapképzés három tanéve alatt összesen legalább 180 kredit értékű kurzust kell teljesíteni. Ennek a 180 kreditnek a megszerzése számos különféle kombinációban lehetséges; minden hallgatónk egyéni érdeklődésének megfelelően kombinálhatja az általunk felkínált képzési modulokat.

A magyar alapszak 120 kötelező szakmai kreditet ír elő, melyet minden hallgató úgy szerez meg, hogy az irodalomtudományt és a nyelvtudományt nagyjából azonos arányban képviselő mintatanterven halad végig, megismerkedik a magyar- és a világirodalom-történet minden jelentős korszakával, a leíró és a történeti nyelvészet különböző irányzataival és iskoláival. A további 60 kreditből azoknak a hallgatóknak, akik osztatlan tanári képzésen kívánják folytatni tanulmányaikat, javasoljuk, hogy egy másik alapszak ún. minor (50 kredites) változatát vegyék fel, amely a leendő szakpárjuk lesz a magyarral társítva. Az ME BTK keretében a magyar alapszakkal kombinálható például az etika, történelem, az anglistika vagy a germanisztika alapszak minor változata. Azok a hallgatók, akik nem osztatlan tanári képzésen kívánnak továbbtanulni vagy tanulmányaikat az alapszakos képzéssel kívánják lezárni, az *Anyanyelvi asszisztens*, *Irodalom- és kultúratudomány* és *Kiadványyszerkesztő* 50 kredites specializációt választhatják. A maradék 10 kreditet szabadon választható tárgyakkal vagy pedagógiai tárgyakkal tölthetik fel a hallgatók.

(MA) Magyar diszciplináris mesterszak

Ezt a mesterképzést azoknak a hallgatóknak ajánljuk, akik szakmai elmélyedésre vágnak az irodalom- vagy a nyelvtudomány valamely területén, és tanulmányaik lezárását követően eséllyel kívánnak felvételizni a bolognai felsőoktatás harmadik szintjére, a doktori iskolai tanulmányokra is.

A diszciplináris mesterképzés négy féléven át tart, teljesítéséhez legalább 120 kreditet kell megszerezni. A kreditek túlnyomó többségét az érdeklődésének megfelelő szakirányos képzésben, az öt érdeklő szakmai részterület tanulmányozásával szerzi meg a hallgató, a képzés második félévétől kezdve óráinak túlnyomó többségét már az általa választott szakirány keretein belül teljesíti.

Képzésünkben a következő szakirányok közül lehet választani:

Szakirányok a magyar irodalom terén:

- Régi magyarországi irodalom
- A modernitás irodalomtörténete (19–20. század)

Szakirányok a magyar nyelv terén:

- Leíró nyelvészet
- Nyelv, társadalom, kultúra

Alapesetben a diszciplináris mesterképzés nem képesít tanári működésre. Annak azonban nincs semmi akadálya, hogy a hallgató a diszciplináris mesterképzésen való részvételét követően az új típusú tanári mesterképzésre is jelentkezzen, ahol tanári képesítést szerezhet. Ezt az utat választva egyszakos, magyar szakos tanári diploma szerezhető 2 félév alatt (60 kredites képzésben).

(OT) Osztatlan tanárképzés

Az osztatlan tanárképzés a bolognai háromszintű képzés két alsóbb szintjével párhuzamosan, azokat kiváltva működik. Az osztatlan tanárképzésben részt vevő hallgatók 8 féléven át folytatnak magyar szakos tanulmányokat akkor, ha általános iskolai tanári diplomát kívánnak szerezni (300 kredit), és 10 féléven át akkor, ha középiskolai tanári diploma (360 kredit) megszerzése a céljuk. A képzési idő mindkét esetben még 2 félév összefüggő egyéni

iskolai gyakorlattal is meghosszabbodik, amelyet valamely közoktatási vagy felnőttképzési intézményben teljesíthet a hallgató.

Az osztatlan magyartanári képzés – párhuzamosan a felsőoktatás országos rendszerének módosulásával – 2013 szeptemberében kezdődött meg intézményünkben. A képzés első három tanéve általában közös tananyagot dolgoz fel (törzsképzési szakasz, 150–180 kredit), az általános iskolai és a középiskolai tanári képzés közötti elkülönülés a negyedik, illetve a negyedik–ötödik évben megy végbe. Csak akkor haladhat tovább a hallgató a törzsképzés után, ha min. 150 kreditet megszerzett. És csak akkor kezdheti meg összefüggő egyéni iskolai gyakorlatát, ha minden diszciplináris kreditjét (magyaron és a szakpárján) megszerezte, és tanítási gyakorlata is sikeres volt.

Új típusú tanári MA

1. ösvény: A magyar nyelv és irodalom MA diploma birtokában további 60 kredit megszerzésével, 2 félév alatt válhat valakiből egyszakos magyartanár.

2. ösvény: A régi típusú magyar szakos főiskolai tanári diploma után lehet erre a 60 kredites, 2 féléves képzésre jelentkezni.

3. ösvény: Nem magyar szakon szerzett főiskolai/egyetemi szintű tanári diplomával érhető el, 120 kredites 4 féléves képzés.

4. ösvény: Tanítói diplomával, azok számára, akik általános iskolai tanárrá kívánnak válni, elérhető ez a 120 kredites, 4 féléves képzés. (A belépéshez nem szükséges magyar szakterületi ismeret.)

5. ösvény: Tanítói diplomával, azok számára, akik középiskolai tanárrá kívánnak válni, elérhető ez a 150 kredites, 5 féléves képzés. (A belépéshez nem szükséges magyar szakterületi ismeret.)

A bolognai képzés harmadik szintje, a doktori tanulmányok folytatása természetesen az osztatlan tanárképzésben és az új típusú mester tanári diplomát szerzett hallgatók számára is nyitva áll.

(ID) Doktori iskolai képzés

Az ME BTK keretében Irodalomtudományi Doktori Iskola működik, amelyben szövegtudományi-textológiai centrumú posztgraduális oktatás folyik. Szövegtudományi doktori program Magyarországon egyedül e képzőhelyen működik, oktatóink kivételesen felkészült szakmai tudást testesítenek meg ezen a területen.

A doktori iskolában három doktori program működik:

1. Klasszikus szövegtudomány, vezetője Dr. Kecskeméti Gábor

2. Modern irodalom, vezetője Dr. Kabdebó Lóránt

3. Kulturális fordítástudomány, vezetője Dr. Kappanyos András

A klasszikus szövegtudományi program a magyarországi írásbeliség különböző szövegtípusainak megismerésére és kezelésére irányul, az elméleti képzés és a gyakorlati alkotómunka szoros egységére és egyidejűségére épül. A történeti, teoretikus és módszertani ismereteket eredetükben és alkalmazásukban mutatja és gyakoroltatja be, a hagyományos és modern technika használatával együtt. Tudományos célja magyar, latin, német, illetve a magyarországi művelődés történetében szerepet játszó nyelven keletkezett irodalomtudományi, művelődéstörténeti, tudománytörténeti és rokon területekhez tartozó közép- vagy újkori kéziratok vagy nyomtatott forrásszövegek kritikai kiadásának sajtó alá rendezése a szöveg elolvasásától a nyomdakész kézirat elkészítéséig, a kiadás szövegtudományi tanulságainak tanulmány szintű és az értekezés műfajának formailag is megfelelő feldolgozásával. A konkrét szövegek a hallgató felkészültségétől, nyelvtudásától, érdeklődési körétől és távlati terveitől függően kerülnek kiválasztásra, figyelemmel a szaktudományosság szükségleteire is.

A modern irodalmi program a 20. századi klasszikus modernség, az avantgárd, a másodmodernség, az utómodernség és a posztmodern jegyében alkotó szerzők tanulmányozását jelöli ki oktatási területként, a programra jelentkezők és felvételt nyertek által választható kutatási célként.

A fordítástudomány mint alkalmazott nyelvészeti diszciplína Magyarországon igen komoly hagyományokkal és eredményekkel büszkélkedhet. A nemzetközi kontextusban azonban a hetvenes évektől egyre erősebben jelentkezik az igény, hogy a fordítástudomány kultúratudományi jellegű arcukat öltse. A strukturalista irodalomtudomány, a kulturális antropológia és az összehasonlító világirodalmi kutatások által előkészített szellemi közegben nemzetközi szinten a Translation Studies fogalma már ezt a kultúratudományi szemléletet feltételezi, amely olyan részterületeket nyitott meg, mint a fordításetika, a posztkoloniális és gender-szemponú fordításkutatás, az audiovizuális és a nem-professzionális fordításműveletek vizsgálata, a kognitív traduktológia, a fordítások memetikai megközelítése, vagy a számítógéppel támogatott fordítás (CAT) új felhasználásai. A magyar irodalom történetében a műfordítás jelentősége túlbecsülhetetlen. Egy sajátos, nem indoeurópai nyelvi kondíciókra épülő, az európai történelemben jellemzően receptív szerepet játszó kultúra alapvetően a fordítások révén kapcsolódik a külvilág trendjeihez, fejleményeihez, kihívásaihoz – ennek megfelelően a műfordítás a kezdetektől kiemelt jelentőségű, magas presztízsű kulturális tevékenységnek számít, gazdag eszköz- és hagyománykészlettel.

Szakirányú továbbképzések

Kiadói szerkesztő

Célunk elmélyült tudású kiadói szerkesztők képzése a kiadói munka és a publikációk előállításának különböző területeire. Napjainkban az információ átadása rendkívül fontos feladat; a megfelelő színvonalú publikálásban speciális ismeretekkel rendelkező, professzionális szakemberekre van szükség, akik tisztában vannak munkájuk fontosságával és a lehető legnagyobb körültekintéssel végzik el feladataikat. A kiadói munka képzésünkben nem csupán könyvkiadást jelent, hanem a publikációk CD-n vagy akár internetes formában való megjelentetését is magába foglalja. Olyan szakembereket képzünk, akik képesek hagyományos és elektronikus úton, írásban és előszóban szövegeket és azok tartozékait közzétenni. A képzés órái öt tematikus blokkba csoportosíthatóak: 1. Informatikai stúdiumok; 2. Kiadói ismeretek; 3. Jogi és közgazdasági ismeretek; 4. Műveltségi tantárgycsoport; 5. A publikálás gyakorlata.

Kreatív írás

A Kreatív írás egyéves szakirányú továbbképzés a gyakorlati munkára készít fel. Fejleszti az írn tudáshoz korunkban szükséges készségeket és jártasságokat. Megismerteti az új kommunikációs felületek műfaji, írástechnikai követelményeivel, az írásbeliség és a szóbeliség mozgásában lévő hagyományaival. Szakmai műveltséget és tájékozottságot ad, tájékozódási pontokat kínál a retorikai, irodalmi ízlés alakításához. A képzés erőssége a nagy tapasztalattal és tanári gyakorlattal rendelkező oktatói csapat.